

Motion till riksdagen 2023/24:2782

av **Annika Hirvonen m.fl. (MP)**

med anledning av prop. 2023/24:36 Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår förslaget om att införa en möjlighet att återkalla uppehållstillstånd på grund av koppling till terrorism i 7 kap. 3 § utlänningslagen.

Motivering

I propositionen föreslås bl.a. att ett främlingspass ska kunna återkallas av säkerhetsskäl. Det föreslås också att ärenden där Säkerhetspolisen förordar att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlännings främlingspass ska återkallas ska utgöra säkerhetsärenden enligt utlänningslagen. Det ska också vara möjligt att i vissa fall återkalla ett uppehållstillstånd om det kan antas att utlänningen kommer att bedriva statsstyrt företagsspioneri eller verksamhet med koppling till terrorism.

Miljöpartiet instämmer i vikten av att vidta åtgärder för att förhindra hot mot Sveriges säkerhet. Vi anser dock att den utvidgning som föreslås avseende återkallelse av uppehållstillstånd på grund av koppling till terrorism inte bör genomföras eftersom den är behäftad med rättssäkerhetsbrister, så som har påpekats av Lagrådet och Svenska Röda Korset. Vi noterar med oro att regeringen återigen har valt att gå vidare med ett förslag som brister allvarligt vad gäller rättssäkerhet, i namn av terrorbekämpning, trots kraftfull kritik från Lagrådet.

Återkallelse av uppehållstillstånd

Regeringen föreslår att ett uppehållstillstånd ska få återkallas för en utlänning som har rest in i landet om det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen i Sverige eller i något annat nordiskt land kommer att bedriva sådant

företagsspioneri som utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning (statsstyrt företagsspioneri) där det kan antas att brottet inte leder till endast böter. Ett uppehållstillstånd ska även få återkallas för en utlänning som har rest in i landet om det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism.

Förslaget innebär att det inte bör krävas att det kan antas att utlänningen kommer att göra sig skyldig till en gärning som har med terrorism att göra och som är straffbelagd enligt terroristbrottslagen. Det bör i stället räcka med att det finns en risk för att utlänningen kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism. Denna koppling kan enligt regeringen även vara av indirekt karaktär.

Lagrådet, som avstyrker förslaget, ställer sig frågan vad som vid sidan av den mycket omfattande kriminaliseringen enligt terroristbrottslagen kan utgöra verksamhet med koppling till terrorism. Det gäller särskilt eftersom verksamheten bör vara av sådant slag att den hotar säkerheten i landet. Lagrådet anser att redan det förhållandet att det är svårt att peka på fall som avses med uttrycket ”koppling till terrorism” visar att lagförslaget måste ifrågasättas. Som Lagrådet ser det kan i vart fall den föreslagna formuleringen av bestämmelsen inte godtas. För att uttrycket ”verksamhet med koppling till terrorism” ska kunna ha något reellt tillämpningsområde, vid sidan av sådant handlande som är straffbelagt genom terroristbrottslagen, måste den aktuella verksamheten befinna sig så långt ut i periferin av vad som avses med terrorism att kopplingen till terrorism riskerar att bli diffus och svårfångad. Enligt Lagrådet ”säger det sig självt att om förslaget genomförs kan ytterligare rättssäkerhetsproblem förutses med åtföljande rättsotrygghet för personer med uppehållstillstånd i Sverige”.

Miljöpartiet konstaterar att terroristbrottslagen nyligen har utvidgats på så sätt att deltagande i en terroristorganisation har blivit straffbelagt. Förslaget genomfördes trots stark kritik från bl.a. Lagrådet. Den rådande kriminaliseringen av gärningar med något slags koppling till terrorism är mycket omfattande. Vad den mer ”indirekta kopplingen” till terrorism skulle kunna bestå i framgår inte tydligt av propositionen. I författningskommentaren nämns att det exempelvis kan handla om vissa former av deltagande i en sammanslutning som inte är att anse som en terroristorganisation i terroristbrottslagens mening men som t.ex. ägnar sig åt rekrytering till terrorism, utan att deltagandet utgör brott enligt den lagen. Verksamheten ska samtidigt vara av sådant slag att den hotar säkerheten i Sverige. Miljöpartiet instämmer i Lagrådets bedömning att detta inte är en acceptabel utformning. Vad som avses med gärningar som kopplas till terrorism måste vara mycket tydligt definierat för att uppfylla kraven på rättssäkerhet och förutsebarhet.

Regeringen vill alltså göra det möjligt att återkalla en persons uppehållstillstånd på grund av blotta misstanken att det finns en risk att personen kan komma att ägna sig åt aktiviteter med koppling till terrorism. De gärningar som åsyftas är bristfälligt definierade och inte straffbelagda enligt terroristbrottslagen. Det är i allra högsta grad problematiskt och öppnar för en godtycklig tillämpning. Riksdagen bör därför avslå förslaget till ny punkt om återkallelse av uppehållstillstånd på grund av koppling till terrorism i 7 kap. 3 § utlänningslagen.

Camilla Hansén (MP)

Amanda Lind (MP)

Rasmus Ling (MP)

Jan Riise (MP)

Ulrika Westerlund (MP)